

Sprawozdanie z działalności Fundacji Karaimskie Dziedzictwo w 2016 r.

*Inwestycja na Kruczej,
wydanie audiobooka,
wsparcie wydarzeń
popularnonaukowych...*

Mija rok 2016. Był on drugim, a pierwszym pełnym rokiem działalności Fundacji Karaimskie Dziedzictwo. Powoli przywykamy do dodatkowych obowiązków wynikających z zaangażowania w prace kolejnej organizacji karaimskiej w Polsce. W tym roku na wielu polach staraliśmy się wypełniać zadania, jakie stawia przed nami Statut. Zarząd Fundacji zbierał się na posiedzeniach w 2016 roku czterokrotnie, w lutym, maju, wrześniu i listopadzie, podejmując w sumie 15 uchwał dotyczących zarówno działalności bieżącej, jak spraw, które będą realizowane w przyszłości.

Wiosną mijającego roku udało się zakończyć inwestycję sfinansowaną w całości ze środków Fundacji Karaimskie Dziedzictwo, a mianowicie wykonanie przyłącza wodociągowego na Cmentarzu Karaimskim przy ul. Redutowej w Warszawie. Oddanie inwestycji do eksploatacji zwińczyło wykonanie tzw. małej architektury z cegły klinkierowej, z zaworami wodnymi umieszczonymi w zamykanej szafce. Projekt został ostatecznie zamknięty i rozliczony z wykonawcą. Tym samym po ponad 125 latach od założenia nekropolii mamy wodę bieżącą na Cmentarzu Karaimskim.

Jedną z ważnych dla przyszłości Fundacji Karaimskie Dziedzictwo decyzji, było rozpoczęcie w roku 2016 działalności gospodarczej na potrzeby celów statutowych. Z takim zamiarem ze środków Fundacji dokonano zakupu mieszkania-kawalerki w doskonałej lokalizacji w centrum Warszawy przy ul. Kruczej 46 [Uchwała Zarządu FGD nr 5 i 6/2/2016]. Po przeprowadzeniu kapitalnego remontu w ramach adaptacji do nowoczesnego standardu, dochody z jej wynajmu będą zasilają kasę Fundacji. Podobnie jak większość inwestycji w nieruchomości, jest to proces przebiegający niełatwo, z pewnymi niespodziankami, które trudno jest czasem przewidzieć. Po niesatys-

fakcjonującej dla Fundacji współpracy zmuszeni byliśmy wycofać się z umowy z dotychczasowym biurem architektonicznym i rozpocząć prace związane z adaptacją lokalu z nowym podmiotem [Uchwała Zarządu FGD nr 12/4/2016]. W chwili pisania tych słów jesteśmy po inwentaryzacji przedmiotowej inwestycji, przebrnęliśmy też przez etap uzgadniania projektów koncepcji układu funkcjonalnego wnętrza. Widać światło w tunelu, niemniej wiele prac jeszcze przed nami, aby mieszkanie gotowe było do zamierzonego wykorzystania.

Pod koniec roku 2015 złożyliśmy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniosek o dofinansowanie zadania **Publikacja w postaci audiobooka książki Szymona Pileckiego *Chłopiec z Leśnik. Dziennik z lat 1939–1945* wydanej przez wydawnictwo Bitik – Oficynę wydawniczą Związku Karaimów Polskich w roku 2009**. Mieliśmy nadzieję, że efektem będzie profesjonalnie nagrane słuchowisko z pełnią efektów dźwiękowych, co pozwoli na szeroką dystrybucję tej niezwykle i ważnej nie tylko dla karaimskiego dziedzictwa pozycji. Ostatecznie MSWiA przyznało Fundacji dotację na ten cel w wymiarze niemal czterokrotnie niższym od pierwotnej aplikacji, co musiało spowodować drastyczne ograniczenia zarówno po stronie produkcji, jak i dystrybucji. Zadanie zrealizowaliśmy więc w wymiarze znacznie węższym od pierwotnie zamierzonego. Środki dotacyjne pozwoliły jedynie na opłacenie profesjonalnego studia i postprodukcję. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu zawodowego lektora, nieocenionego Marka Robaczewskiego, który od początku wspierał nas w tym zadaniu, udało się doprowadzić przedsięwzięcie do satysfakcjonującego etapu. Z braku wystarczających środków musieliśmy jednak zrezygnować z pełni efektów dźwiękowych i szerokiej dystrybucji, m.in. do bibliotek dla niewidomych oraz polskich ośrodków za

granicą, w tym na Wileńszczyźnie. Niemniej jednak w efekcie powstał elektroniczny plik audio z profesjonalnym nagraniem całej książki, dostępny do słuchania na stronach www.fundacja.karaimi.eu, jak też pewna liczba nagranych płyt DVD w drukowanych okładkach typu digipack sfinansowanych ze środków własnych Fundacji [Uchwała Zarządu FKD nr 1/1/2016]. Mamy nadzieję, że pierwotnie planowane zadanie nagrania słuchowiska wzbogaconego pełnią efektów dźwiękowych, przeznaczonego do szerokiej dystrybucji na elektronicznych nośnikach uda się jednak zrealizować. Wprawdzie złożony przez FKD wniosek o dofinansowanie do tego przedsięwzięcia w Biurze Kultury Urzędu Miasta Warszawy nie uzyskał akceptacji z powodu wyczerpania środków, ale Fundacja wystąpiła o sfinansowanie w roku 2017 takiego przedsięwzięcia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, popierając swój wniosek dwiema pozytywnymi recenzjami wydawniczymi *Chłopca z Leśnika*.

Niezwykle ciekawym działaniem podjętym we współpracy ze Związkiem Karaimów Polskich, był udział w projekcie **Łuck miasto wielu kultur** organizowanym od kwietnia 2016 r. przez Konsulat Generalny RP w Łucku przy współpracy władz miasta w zakresie dotyczącym historii i dziedzictwa Karaimów na Kresach Wschodnich, w tym na Wołyniu [Uchwała Zarządu FKD nr 3/1/2016]. O szczegółach wyprawy na ziemie zamieszkałe niegdyś przez naszych Przodków i odszukaniu pozostałości osadnictwa rodzin karaimskich w Nieszwicu i Ledóchówce, rozmowach z przewodniczącym Rady Miejskiej o upamiętnieniu miejsc historycznie związanych z Karaimami w Łucku (dwa cmentarze, kienesza, ulica Karaimska) i otwarciu wystawy „Karaj jołary – karaimskie Drogi. Karaimi w dawnej fotografii” pisaliśmy na tych łamach [„Awazymyz” nr 2016, 2 (51), s. 4-11].

Realizując postulaty zakresu zamierzonych działań omawiane na Posiedzeniu Zarządu nr 2 w roku 2015 dotyczące współpracy z towarzystwami naukowymi i ośrodkami naukowymi, Fundacja w roku 2016 nawiązała współpracę z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego oraz Wydziałem Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie współdziałania przy organizacji III Ogólnopolskiej Konferencji Orientalistycznej PTO w dniach 18–19.04.2016 r. [Uchwała Zarządu FKD nr 2/1/2016]. Wraz z Zakładem Turkologii i Ludów Azji Środkowej Wydziału Orientalistycznego UW i Ambasadą Republiki

Fot. Adam J. Dubiński

Turcji FDK była również współorganizatorem IV Międzynarodowego Kongresu Turkologicznego [Uchwała Zarządu FKD nr 9/3/2016]. W programie Kongresu obradującego w dniach 21–23.09.2016 r. znalazła się Sekcja nr 1, obejmująca wystąpienia dotyczące zagadnień karaimskich. W obu tych ważkich dla świata nauki wydarzeniach Fundacja nie tylko zaznańczyła swój udział organizacyjny, ale wykorzystała obie okazje, by w wystąpieniach niżej podpisanego zaznajomić przedstawicieli świata nauki z celami i zamierzonymi działaniami FKD, a przede wszystkim by przypomnieć wkład karaimskich uczonych w rozwój orientalistyki i turkologii.

W dniu 26.04.2016 r. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo była wraz ze Związkiem Karaimów Polskich współorganizatorem poświęconego Karaimom spotkania z cyklu „Bliscy znani i... nieznanymi”, którego głównym organizatorem był Wydział Nauk Społecznych, Katedra Edukacji i Kultury Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Podczas spotkania zaprezentowana została historia i współczesność Karaimów, omówiono także dziennik Szymona Pileckiego *Chłopiec z Leśnika*. Spotkanie okraślił występ karaimskiego zespołu młodzieżowego Dostlar.

Nasz zespół młodzieżowy w celu dokonania swoich umiejętności spotyka się na próby w sali Mazowieckiego Instytutu Kultury przy ulicy Elektorальной w Warszawie. Niemniej dostępność tego lokalu jest zbyt ograniczona w stosunku do potrzeb zespołu i zaistniała

Wersję audio książki zawierającej zapis przeżyć młodego Karaima i obraz codziennego życia trockiej społeczności w latach 1939–1945 można pobrać ze strony www.fundacja.karaimi.org.

konieczność dodatkowego wynajmu specjalistycznego pomieszczenia. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo w oparciu o Uchwałę Zarządu nr 4/1/2016 pokryła w roku 2016 koszty wynajmu sal choreograficznych na potrzeby dodatkowych prób karaimskiego zespołu młodzieżowego Dostłar.

W czerwcu 2016 r. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo zorganizowała i sfinansowała spotkanie członków społeczności karaimskiej z okazji świąt Chydzý Aftalarnyn [Uchwała Zarządu FKD nr 7/2/2016]. Pogoda i uczestnicy dopisali, spędzono więc miło czas nie tylko przy rozstawionych w plenerze stołach, na których nie zabrakło tradycyjnych wypieków z serem, ale także ćwicząc ciało w zabawach sportowych.

Latem, jak co roku, Karaimi z wielu krajów zjechali się do Trok, by uczestniczyć w Letniej Szkole Języka Karaimskiego i wydarzeniach jej towarzyszących. Jednym z nich były zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci najmłodszych połączone z nauką języka karaimskiego zorganizowane i sfinansowane ze środków Fundacji Karaimskie Dziedzictwo [Uchwała Zarządu FKD nr 8/2/2016]. Zajęcia przygotował i poprowadził Szymon Firkowicz wraz z siostrą, Niną.

Dotacje przydzielane mniejszościom często nie uwzględniają finansowania wszystkich wnioskowanych potrzeb. Tak też jest w przypadku kosztów utrzymania przez Związek Karaimów Polskich lokalu biurowego nr 204 przy ul. Ciołka 13 w Warszawie użyczanego w części na siedzibę Fundacji Karaimskie Dziedzictwo. Podjęto zatem Uchwałę Zarządu FKD nr 10/3/2016 o współfinansowaniu w niezbędnym zakresie kosztów wynajmu tego lokalu.

Działań propagujących i rozwijających postawy szacunku i tolerancji w stosunku do mniejszości nigdy nie jest zbyt wiele. Realizując w praktyce tę tezę, Zarząd FDK podjął Uchwałę nr 11/3/2016 o sfinansowaniu autorskich zajęć warsztatowych poświęconych temu zagadnieniu w oparciu o prezentację kultury i dorobku Karaimów. Warsztaty miały miejsce na Dolnym Śląsku, czyli w regionie, gdzie po II wojnie światowej osiedliło się wielu Karaimów.

Zarząd FDK podjął też kilka Uchwał dotyczących przyszłych działań. Uchwała Zarządu nr 13/4/2016 dotyczyła współdziałania w organizacji i sfinansowaniu przygotowywanej przez Katedrę Turkologii Instytutu Orientalistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego VIII Ogólnopol-

skiej Konferencji Turkologicznej w kwietniu 2017 r. w Krakowie, upamiętniającej 35. rocznicę śmierci wybitnego karaimskiego naukowca, krakowskiego turkologa prof. Włodzimierza Zajączkowskiego (1914–1982).

Fundacja postanowiła również włączyć się w razie zapotrzebowania w niezwykle ważny dla ochrony karaimskiego dziedzictwa projekt planowany przez Bibliotekę im. Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie, a polegający na digitalizacji bogatej kolekcji dokumentów karaimskich znajdujących się w zbiorach tej placówki.

Zarząd Fundacji zadeklarował przystąpienie w charakterze partnera, obok Związku Karaimów Polskich i Karaimskiego Związku Religijnego, do planowanego przez Wydział Orientalistyczny UW cyklu konwersatoriów otwartych pt. „Religia a społeczeństwo w Azji i Afryce”, w ramach którego mają być prowadzone zajęcia poświęcone m.in. karaimizmowi i Karaimom [Uchwała nr 14/4/2016].

W związku z zaplanowanymi na najbliższe lata pracami remontowymi w zabytkowym budynku kienesy karaimskiej w Trokach na Litwie, Zarząd FKD wyraził gotowość wsparcia finansowego tego przedsięwzięcia, co jest w pełni zgodne z celami statutowymi Fundacji. Postanowiono – po konsultacji z karaimskimi organizacjami na Litwie i uzyskaniu ich akceptacji – że Zarząd FKD może aplikować do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o przydział środków na ten cel w ramach zadania Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą, przy czym finansowy wkład własny zabezpieczony zostanie z funduszy Fundacji [Uchwała nr 15/4/2016].

W tym miejscu przypominamy, że Zarząd Fundacji Karaimskie Dziedzictwo jest otwarty na wszelkie wnioski, sugestie i propozycje działań, które może wspomóc merytorycznie, organizacyjnie lub finansowo, a jedynym ograniczeniem jest ich zgodność z celami statutowymi Fundacji. Statut i sprawozdania merytoryczne i finansowe dostępne są na stronie www.fundacja.karaimi.eu

Z drugiej strony zachęcamy wszystkich, którym na sercu leży Karaimskie Dziedzictwo, do wpłat na rachunek Fundacji podany w stopce redakcyjnej „Awazymyz”, z dopiskiem „cele statutowe Fundacji Karaimskie Dziedzictwo”. Nawet najmniejsze kwoty przyczynią się do objęcia ochroną kulturowego dorobku Karaimów i zapewnienia jego przetrwania dla przyszłych pokoleń.

Adam J. Dubiński